

Obsah

ÚVOD	15
ČÁST PRVNÍ	
BURZOVNÍ PRÁVO	
DÍL I	
BURZY A JEJICH DRUHY	
KAPITOLA 1	
Význam pojmů „burza“ a „burzovní právo“	
§ 1. Původ pojmu „burza“	17
§ 2. Obsah pojmu „burza“	17
§ 3. Burzovní právo	19
KAPITOLA 2	
Vznik a vývoj burz	
§ 1. Vznik burz	19
§ 2. První období vývoje burz	20
§ 3. Druhé období vývoje burz	20
§ 4. Období vzniku moderních burz	20
§ 5. Vznik burz na zboží	20
§ 6. Vývojové trendy burz 20. století	21
KAPITOLA 3	
Druhy burz	
§ 1. Burzy efektové a burzy komoditní	21
§ 2. Burzy na zboží reálné a na zboží termínové	22
DÍL II	
STRUČNÁ HISTORIE PRAMENŮ BURZOVNÍHO PRÁVA	
A BURZ	
KAPITOLA 1	
Vývoj burzovního práva do r. 1918	
§ 1. Patent Marie Teresie z r. 1761	25
§ 2. Patent z r. 1771	25
§ 3. Zákon o Vídeňské peněžní bursě z r. 1854	26
§ 4. Zákon o bursách na zboží a senzálech (makléřích) z r. 1860	26

§ 5. Všeobecný obchodní zákoník z r. 1863	27
§ 6. Zákon o organizaci burs z r. 1875	27
§ 7. Zákon o obchodních dohodcích či senzálech z r. 1875	27
§ 8. Novela zákona o organizaci burs z r. 1903	27
§ 9. Uherské burzovní právo	28

KAPITOLA 2

Burzovní právo v letech 1918 až 1952

§ 1. Prameny burzovního práva	28
§ 2. Právní postavení a zřizování burzy	29
§ 3. Zásady vnitřní organizace burzy	30
§ 4. Členové burzy	31
§ 5. Státní dohled nad burzami	31
§ 6. Burzovní shromáždění	32
§ 7. Osoby oprávněné k burzovním obchodům	33
§ 8. Zprostředkovatelé burzovních obchodů	34
§ 9. Předmět burzovních obchodů a burzovní kurs	36
§ 10. Burzovní uzance	37
§ 11. Druhy burzovních obchodů	38
§ 12. Rozhodování sporů z burzovních obchodů	38

KAPITOLA 3

Stručná historie burz v České republice a ve Slovenské republice

§ 1. Vznik první burzy na území České republiky	40
§ 2. Vznik plodinových burz	41
§ 3. Vývoj a zánik burz	42
§ 4. Snahy o vytvoření burz po r. 1989	42

KAPITOLA 4

Současné prameny burzovního práva

§ 1. Burzovní zákony	43
§ 2. Další prameny burzovního práva	44

DÍL III

PRÁVNÍ POSTAVENÍ BURZY

KAPITOLA 1

Právní podstata burzy

§ 1. Burza jako právnická osoba organizující trh	47
§ 2. Právní postavení burzy jako právnické osoby	48

§ 3. Právní povaha burz v České republice a ve Slovenské republice	49
--	----

KAPITOLA 2

Vznik burzy cenných papírů jako právnické osoby

§ 1. Zakladatelé burzy cenných papírů	52
§ 2. Založení burzy cenných papírů	52
§ 3. Stanovy burzy cenných papírů	54
§ 4. Burzovní řád a řád burzovního rozhodčího soudu	55
§ 5. Povolení ke vzniku burzy cenných papírů	55
§ 6. Vznik burzy cenných papírů	56

KAPITOLA 3

Založení a vznik komoditní burzy

§ 1. Zakladatelé komoditní burzy	57
§ 2. Založení komoditní burzy	57
§ 3. Statut komoditní burzy a řád burzovního rozhodčího soudu	58
§ 4. Povolení ke vzniku komoditní burzy	60
§ 5. Vznik komoditní burzy	61

KAPITOLA 4

Vnitřní organizace burz

§ 1. Charakteristika vnitřní organizace burz v České republice a ve Slovenské republice	62
§ 2. Valná hromada burzy cenných papírů	63
§ 3. Valná hromada komoditní burzy	65
§ 4. Burzovní komora burz y cenných papírů	66
§ 5. Burzovní komora komoditní burzy	68
§ 6. Předseda burzovní komory	69
§ 7. Burzovní výbory	70
§ 8. Generální tajemník (sekretář) burzy	71
§ 9. Dozorčí rada	72

KAPITOLA 5

Majetkoprávní postavení burz

§ 1. Majetkoprávní postavení burzy cenných papírů	72
§ 2. Majetkoprávní postavení komoditní burzy	75

KAPITOLA 6

Akcionáři burzy cenných papírů

§ 1. Akcie burzy cenných papírů	77
---------------------------------------	----

§ 2. Práva akcionářů burzy cenných papírů	78
§ 3. Povinnosti akcionářů burzy cenných papírů	79

KAPITOLA 7

Členové komoditní burzy

§ 1. Význam a vznik členství na komoditní burze	79
§ 2. Práva a povinnosti členů komoditní burzy	80
§ 3. Zánik členství na komoditní burze	81

KAPITOLA 8

Zrušení burzy a zánik burzy jako právnické osoby

§ 1. Zrušení burzy	82
§ 2. Zrušení burzy bez likvidace	83
§ 3. Zrušení burzy s likvidací	84
§ 4. Likvidace burzy	84

KAPITOLA 9

Státní dozor nad burzami

§ 1. Způsoby výkonu státního dozoru nad burzami	86
§ 2. Státní dozor nad burzami cenných papírů	87
§ 3. Státní dozor nad komoditními burzami	89

DÍL IV

BURZOVNÍ OBCHODY

KAPITOLA 1

Charakteristika burzovního obchodu

§ 1. Pojem burzovního obchodu a jeho znaky	93
§ 2. Znaky burzovního obchodu na burze cenných papírů	97
§ 3. Znaky burzovního obchodu na komoditních burzách	99

KAPITOLA 2

Burzovní shromáždění

§ 1. Charakteristika burzovního shromáždění	101
§ 2. Právní úprava burzovního shromáždění	103

KAPITOLA 3

Účastníci burzovního obchodu

§ 1. Charakteristika účastníků burzovního obchodu a osob oprávněných k burzovnímu obchodu	105
§ 2. Účastníci závazkového vztahu z burzovního obchodu	107
§ 3. Zprostředkovatelé burzovních obchodů	108

§ 4. Nepřímí účastníci burzovního obchodu	110
§ 5. Účastníci burzovních obchodů na burzách v České republice a ve Slovenské republice	112
§ 6. Práva a povinnosti účastníků burzovního obchodu	113
§ 7. Čestnost burzovních obchodů	115

KAPITOLA 4

Osoby oprávněné k nákupu a prodeji cenných papírů na burze cenných papírů

§ 1. Kategorie oprávněných osob	117
§ 2. Makléři	118
§ 3. Vyloučení z burzovního obchodu	118

KAPITOLA 5

Osoby oprávněné k burzovním obchodům na komoditních burzách

§ 1. Kategorie osob oprávněných k burzovním obchodům	120
§ 2. Zmocněnci osob oprávněných k burzovním obchodům	123
§ 3. Vyloučení z burzovních obchodů	124

KAPITOLA 6

Zprostředkovatelé burzovních obchodů (dohodci)

§ 1. Burzovní dohodci na burzách cenných papírů	126
§ 2. Smlouva o zprostředkování nákupu a prodeje cenných papírů na burze burzovním dohodcem	128
§ 3. Burzovní dohodci na komoditních burzách	130
§ 4. Smlouva o zprostředkování nákupu a prodeje zboží na komoditní burze burzovním dohodcem	131
§ 5. Soukromí dohodci na burzách cenných papírů a komoditních burzách	132

KAPITOLA 7

Uzavírání burzovních obchodů a burzovní pravidla

§ 1. Charakteristika uzavírání burzovních obchodů	133
§ 2. Přímé uzavření burzovního obchodu	134
§ 3. Nepřímé uzavření burzovního obchodu	135
§ 4. Spory o právní povahu burzovních pravidel (uzancí)	136
§ 5. Právní povaha burzovních pravidel	137

KAPITOLA 8

Předmět burzovního obchodu

§ 1. Předmět burzovního obchodu	139
§ 2. Předmět burzovního obchodu na burzách cenných papírů a povinnosti emitentů	142
§ 3. Předmět burzovního obchodu na komoditních burzách	144

KAPITOLA 9

Cena burzovního obchodu (kurs)

§ 1. Cena, cenová kótace, kurs a kursovní lístek	146
§ 2. Určování kursu cenných papírů na burzách cenných papírů	147
§ 3. Cenová evidence a kótace na komoditních burzách	148

KAPITOLA 10

Druhy burzovních obchodů

§ 1. Kritéria členění burzovních obchodů	150
§ 2. Právní úprava druhů burzovních obchodů v burzovních zákonech	152

KAPITOLA 11

Spory z burzovních obchodů

§ 1. Charakteristika sporů z burzovního obchodu a orgánů, které je rozhodují	153
§ 2. Spory z burzovního obchodu na burzách cenných papírů	154
§ 3. Spory z burzovního obchodu na komoditních burzách	156

KAPITOLA 12

Sankce vůči účastníkům burzovních obchodů

§ 1. Použití sankcí na burze cenných papírů	159
§ 2. Použití sankcí na komoditních burzách	161

ČÁST DRUHÁ

BURZOVNÍ OBCHODY NA KOMODITNÍCH BURZÁCH

DÍL I

**BURZOVNÍ OBCHODY S EFEKTIVNÍM ZBOŽÍM
(FYZICKÉ OBCHODY)**

KAPITOLA 1

Promptní obchody

§ 1. Pojem promptního obchodu	163
§ 2. Uzavření promptního obchodu	163

§ 3. Podmínky dodávky zboží a platební podmínky při promptních obchodech	164
§ 4. Obchodování s warranty	165

KAPITOLA 2

Dodávkové obchody

§ 1. Pojem a vznik dodávkových obchodů	165
§ 2. Předmět dodávkového obchodu	166
§ 3. Doba a místo plnění při dodávkových obchodech	166
§ 4. Cena při dodávkových obchodech a její placení	167

DÍL II

SPEKULAČNÍ OBCHODY

KAPITOLA 1

Obecná charakteristika spekuláčnických obchodů

§ 1. Pojem spekuláčnického obchodu	169
§ 2. Obchody à la baisse à la hausse	169
§ 3. Burzovní spekulace při jednotlivých druzích burzovních obchodů	170

KAPITOLA 2

Obchody diferenční (rozdílové)

§ 1. Vznik a pojem diferenčních obchodů	170
§ 2. Diferenční obchody na komoditních burzách	171

DÍL III

PŘÍMÉ TERMÍNOVÉ OBCHODY

KAPITOLA 1

Charakteristika přímých termínových obchodů

§ 1. Pojem přímého termínového obchodu	173
§ 2. Části kupní smlouvy při přímých termínových obchodech	173
§ 3. Otevření a zrušení smluvní pozice (round-turn)	174
§ 4. Právní podstata zrušení smluvní pozice protiobchodem	175
§ 5. Rozdíl mezi diferenčním a přímým termínovým obchodem při realizaci zisku z kursových rozdílů zboží	176

KAPITOLA 2

Přímé termínové obchody na současných amerických a anglických termínových burzách

§ 1. Hlavní subjekty burzovního trhu	177
--	-----

§ 2. Průběh termínového obchodu	178
§ 3. Zúčtování a realizace burzovního obchodu	180

KAPITOLA 3

Hospodářský význam přímých termínových obchodů a úloha burzovní spekulace

§ 1. Výhody přímých termínových obchodů ve vztahu k dodávkovým obchodům a hospodářský význam spekulace	184
§ 2. Význam spekulativního prvku v přímých termínových obchodech na komoditních burzách	184
§ 3. Vývoj právní regulace termínových obchodů	185
§ 4. Pákový efekt (leverage)	186
§ 5. Druhy spekulace při přímých termínových obchodech	186

KAPITOLA 4

Rizika burzovní spekulace při termínových obchodech

§ 1. Druhy rizik při burzovních spekulacích	187
§ 2. Analýza trhu	187
§ 3. Denní limity kursů (daily price limit)	188
§ 4. Stop-Loss-Order	188

DÍL IV

HEDGINGOVÉ (KRYCÍ) OBCHODY

KAPITOLA 1

Charakteristika hedgingových obchodů

§ 1. Hedging a trading	191
§ 2. Podstata hedgingového obchodu	191
§ 3. Cenová báze a její význam	192

KAPITOLA 2

Prodejní hedging - krycí prodej

§ 1. Podstata prodejního hedgingu	193
§ 2. Krytí cenového rizika producenta zemědělských výrobků	193
§ 3. Možnost realizace zisku z prodejního hedgingu	194
§ 4. Ztráty při hedgingových obchodech	195
§ 5. Vliv vývoje báze na hospodářský výsledek hedgingového obchodu	196
§ 6. Využití prodejního hedgingu skladovatelem zboží	196
§ 7. Využití prodejního hedgingu zpracovatelem produkce	197

KAPITOLA 3

Nákupní hedging - krycí koupě

- § 1. Charakteristika nákupního hedgingu 198
 § 2. Využití nákupního hedgingu obchodníkem se zbožím 198
 § 3. Využití nákupního hedgingu zpracovatelem zboží a skladovatelem 200

KAPITOLA 4

Hospodářský význam hedgingu a úloha spekulace

- § 1. Výhody hedgingových obchodů 201
 § 2. Význam spekulace v hedgingových obchodech 202

DÍL V

OPČNÍ OBCHODY

KAPITOLA 1

Charakteristika a druhy opčních obchodů

- § 1. Pojem opčního obchodu 203
 § 2. Druhy opčních obchodů a vývoj jejich právní úpravy 203

KAPITOLA 2

Prémiové obchody

- § 1. Pojem a druhy prémiového obchodu 204
 § 2. Jednoduchý prémiový obchod a jeho druhy 206
 § 3. Options 207
 § 4. Obchod dontový 209
 § 5. Složený prémiový obchod (double option) 210

KAPITOLA 3

Opční obchody s volbou smluvních podmínek

- § 1. Obchody stelážové 211
 § 2. Obchody násobné 212
 § 3. Obchody měnlivé 213

DÍL VI

OBCHODY PROLONGAČNÍ, STRAVNÉ A ARBITRÁŽNÍ

KAPITOLA 1

Obchody prolongační a stravné

- § 1. Pojem prolongačního a stravného obchodu 215
 § 2. Depoční obchody 215
 § 3. Reportní obchody 216

§ 4. Právní povaha prolongačních a stravných obchodů	218
--	-----

KAPITOLA 2

Obchody arbitrážní

§ 1. Pojem arbitrážního obchodu	218
§ 2. Inter-Market-Spread	219
§ 3. Scalping (dey trades)	219
§ 4. Inter-Lieferungs-Spread	219

DÍL VII

OBCHODOVÁNÍ NA PRAŽSKÉ PLODINOVÉ BURZE

KAPITOLA 1

Organizační struktura Pražské plodinové burzy

§ 1. Stanovy Pražské plodinové burzy	221
§ 2. Burzovní rada Pražské plodinové burzy	221
§ 3. Komise Pražské plodinové burzy	223
§ 4. Majetkoprávní postavení Pražské plodinové burzy	223
§ 5. Zrušení Pražské plodinové burzy	224
§ 6. Členství na Pražské plodinové burze	224

KAPITOLA 2

Burzovní obchody na Pražské plodinové burze

§ 1. Burzovní shromáždění na Pražské plodinové burze	225
§ 2. Uzance Pražské plodinové burzy	227
§ 3. Pravidla pro vyšetřování cen na Pražské plodinové burze	231
§ 4. Rozhodčí soud při Pražské plodinové burze	231

PŘÍLOHY

příloha č. 1

<i>Burzovní doby významných termínových burz podle druhu zboží .....</i>	233
--	-----

příloha č. 2

<i>Minimální množství zboží v jednom kontraktu a cenové jednotky .....</i>	234
--	-----

příloha č. 3

<i>Aktivní měsíce na komoditních termínových burzách .....</i>	235
--	-----

příloha č. 4

<i>Dodací parita na komoditních termínových burzách .....</i>	236
---	-----

příloha č. 5

příloha č. 6	
<i>Schéma průběhu obchodu na komoditní termínové burze</i>	238
příloha č. 7	
<i>Placení provize za zprostředkování obchodu na Pražské plodinové burze v r. 1925</i>	239
příloha č. 8	
<i>Sazby poplatků za zprostředkování obchodů na Pražské plodinové burze v r. 1925</i>	240
příloha č. 9	
<i>Přehled významných světových komoditních burz</i>	241
GRAFY	
graf č. 1	
<i>Vývoj promptní a termínové ceny</i>	243
graf č. 2	
<i>Zisk a ztráta při spekulaci à la baisse (na pokles)</i>	244
graf č. 3	
<i>Zisk a ztráta při spekulaci à la hausse (na vzestup)</i>	245
graf č. 4	
<i>Porovnání možností zisku při diferenčním a termínovém obchodu</i>	246
graf č. 5	
<i>Zisk a ztráta v přímém termínovém obchodu</i>	247
graf č. 6	
<i>Zisk a ztráta při postupném prodeji termínového zboží</i>	248
graf č. 7	
<i>Zisk a ztráta při realizaci příkazů sell - stop - order</i>	249
graf č. 8	
<i>Vývoj báze při hedgingovém obchodu</i>	250
graf č. 9	
<i>Zisk při prémiovém obchodu na převzetí</i>	251
graf č. 10	
<i>Zisk při prémiovém obchodu na dodání</i>	252
graf č. 11	
<i>Zisk při dontovém obchodu</i>	253
graf č. 12	
<i>Zisk při dvojitém prémiovém obchodu</i>	254

---

graf č. 13	
<i>Zisk při stelážovém obchodu</i>	255
graf č. 14	
<i>Zisk při umělé steláži</i>	256
graf č. 15	
<i>Zisk při násobném obchodu na dodání</i>	257
graf č. 16	
<i>Zisk při násobném obchodu na převzetí</i>	258
graf č. 17	
<i>Zisk při reportním obchodu</i>	259
<i>PŘEHLED ZÁKLADNÍ BURZOVNÍ TERMINOLOGIE</i>	261
<i>REJSTŘÍK</i>	277
<i>CITOVANÁ LITERATURA A PRAMENY</i>	287
<i>SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY</i>	291